

**Міністерство освіти і науки
Житомирський державний університет імені Івана Франка**

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з освітньої компоненти
«Інноваційні технології навчання української мови та
літературного читання в початковій школі»
для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності АЗ Початкова освіта**

Житомир – 2025

УДК 373.3(082)

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 21 від «31» жовтня 2025 року)

Р е ц е н з е н т и:

Білоус Б.П. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики Державного університету «Житомирська політехніка».

Климова К.Я. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Шевцова Л.С. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської і германської філології та перекладу

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з освітньої компоненти «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А3 Початкова освіта / Уклад.: Гордієнко О.А. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2025. 38 с.

Інструктивно-методичні матеріали розроблено у відповідності з чинною програмою обов'язкової освітньої компоненти «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі» освітньої програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А3 Початкова освіта. Матеріали дібрано таким чином, щоб охопити всі питання, винесені на практичні заняття. Окреслено мету та професійну спрямованість кожного заняття, запропоновано завдання для закріплення теоретичних знань та вироблення практичних умінь у студентів. Рекомендовано студентам-магістрантам 1 курсу, які опановують освітню компоненту «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі». Видання буде корисним студентам магістратури, які опановують названу освітню компоненту та в майбутньому можуть працювати вчителем початкових класів у закладах освіти.

УДК 373.3(082)

© Гордієнко О.А., 2025

© Житомирський державний
університет імені Івана Франка,
2025

Зміст

Вступ	5
Структура освітньої компоненти «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі».....	8
Модуль 1. Педагогічні технології та технології навчання у світлі формування мовнокомунікативної професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів.....	11
Практичне заняття № 1,2. Тема: Традиційне та інноваційне викладання української мови та читання. Сучасні проблеми навчання української мови, породжені розвитком науки і техніки.....	11
Практичне заняття № 3. Тема: Класифікації за характером мети: інформаційно-діяльнісні технології, особистісно-орієнтовані, творчо-розвивальні, технології саморозвитку, технології виховання. За способом навчання: технології інтенсивного навчання, випереджувального навчання, технології диференційованого навчання, проектна технологія, дослідницька технологія, індивідуалізація навчання, технологія співпраці, ігрові технології, технології інтерактивного, технології інтегрованого навчання, тренінгові технології.....	13
Практичне заняття № 4. Тема: Модульна контрольна робота №1.....	15
Модуль 2. Мультимедійні та інтерактивні технології навчання української мови та літературного читання. Застосування технологій інтегрованого та проектного навчання на уроках української мови та читання в початковій школі. Дослідницькі та ігрові технології навчання на уроках української мови та літературного читання.....	16
Практичне заняття № 5. Тема: Місце мультимедійних технологій на	

уроці в колективній і в самостійній роботі учнів.....	16
Практичне заняття № 6. Тема: Дидактичні завдання та особливості уроків з мультимедійним супроводом. Методика організації роботи учнів на уроці з використанням комп'ютерів.....	17
Практичне заняття № 7. Тема: Визначення інтерактивних технологій. Принципи інтерактивної роботи.....	19
Практичні заняття № 8, 9. Тема: Дидактичні вимоги до уроку з використанням міжпредметних зв'язків. Напрями здійснення інтеграції.....	20
Практичне заняття № 10. Тема: Проєктні технології навчання як складові особистісно-зорієнтованих та розвивальних загальнопедагогічних систем. Класифікація учнівських проєктів.....	22
Практичні заняття № 11, 12. Тема: Дослідницька діяльність учнів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі. Етапи застосування дослідницької технології на уроках рідної мови та читання в початковій школі.....	23
Практичне заняття № 13. Тема: Гра як феномен дитинства. Функції гри. Наукові дослідження можливостей використання гри на уроках мовно-літературної освітньої галузі.....	32
Практичне заняття № 14. Підсумкова модульна робота № 2.....	34
Список використаних джерел та літератури.....	35

Вступ

Нова українська школа ставить за мету формування всебічно розвиненої особистості, здатної до самореалізації та успішної адаптації в соціумі. Особливо важлива роль у цьому процесі належить вчителю, який будучи не лише джерелом знань, а й організатором та мотиватором, відіграє визначальну роль у перетворенні уроків на захопливу подорож. Саме тому підготовка майбутніх вчителів початкових класів, що готові до інноваційної діяльності, вміють створити стимулююче освітнє середовище, сприятливий психологічний мікроклімат, є запорукою успіху реформи школи. У сьогоденних умовах на повний зріст постала проблема впровадження інноваційних технологій навчання в сучасній початковій школі, зокрема у мовно-літературній освітній галузі, на уроках української мови та літературного читання.

Мовно-літературна освітня галузь займає особливе місце в загальній системі освіти. Вивчаючи мову і літературу, діти не просто збагачують свій словниковий запас і вчать правильно будувати речення, але й розвивають критичне мислення, уяву, емпатію та інші важливі якості. Мовно-літературна освітня галузь сприяє не лише інтелектуальному, але й емоційному розвитку особистості. Через літературу учні вчать співпереживати, розуміти почуття інших людей, толерантно ставитися до відмінностей. Література допомагає формувати моральні цінності, виховує в дітей почуття справедливості, доброти і милосердя.

Навички, сформовані в процесі вивчення мови і літератури, є необхідними для успішного навчання в інших предметних галузях і в подальшому житті. Вміння читати, писати, говорити, аналізувати інформацію, критично мислити – це універсальні навички, потрібні в будь-якій професії.

Отже, мовно-літературна освітня галузь – це не лише правила граматики і запам'ятовування фактів. Це процес формування особистості, розвиток її інтелекту, емоційного світу і соціальних навичок. Література і мова допомагають дитині пізнавати світ, себе і своє місце в ньому.

Мовно-літературна освітня галузь органічно інтегрується з іншими сферами знань, збагачуючи навчальний процес та сприяючи формуванню цілісної картини світу. Вона виступає дзеркалом історичних подій та соціокультурних змін, розвиває критичне мислення щодо актуальних соціальних проблем, закладає фундамент для успішного опанування іноземних мов, популяризує природничі науки через художні образи та тісно взаємодіє з мистецтвом, сприяючи естетичному розвитку та формуванню світогляду учнів.

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять укладено відповідно до чинної навчальної програми з освітньої компоненти «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі» для студентів, які здобувають другий (магістерський) рівень спеціальності А3 Початкова освіта. Курс складається з лекційної та практичної частин, індивідуальної та самостійної роботи студента, модульних контрольних робіт, заліку.

У лекційному курсі студенти ознайомлюються з теоретичними положеннями про можливість і доцільність використання інноваційних технологій на уроках мовно-літературної освітньої галузі (рідномовна освіта) в сучасній початковій школі.

У практичному курсі студенти вивчають і аналізують Державний стандарт початкової освіти, Типову програму для початкової школи, аналізують підручники з погляду можливостей та доцільності використання сучасних інноваційних технологій, оволодівають уміннями і навичками складання конспектів сучасних уроків української мови та літературного читання та їх проведення; вчать генерувати ідеї стосовно використання сучасних технологій навчання, зацікавлення учнів матеріалом уроків рідної мови та читання.

Освітня компонента «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання» вивчається протягом першого семестру. На вивчення освітньої компоненти відводиться 120 годин, 4 кредити ECTS.

На лекції відводиться 18 год. (денна форма здобуття освіти) та 4 год. (заочна форма здобуття освіти). На практичні заняття – 28 год. (для денної форми) та 8 год. (для заочної форми). Вивчення дисципліни передбачає також самостійну роботу здобувачів вищої освіти – 74 год. (денна форма навчання) та 108 год. (заочна форма навчання).

В інструктивно-методичних матеріалах для кожного практичного заняття визначено мету та професійну спрямованість, ключові поняття, представлено теоретичні питання плану для опрацювання та практичні завдання, а також питання для самоконтролю. Також подано список рекомендованої літератури та інтернет-ресурсів.

Структура освітньої компоненти «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі»

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		лекції	практичні заняття	лаб	самостійна робота.	інд.		лекції	практичні заняття	лаб	самостійна робота.	інд.
Модуль 1. Педагогічні технології та технології навчання у світлі формування мовнокомунікативної професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів.												
Тема 1. Мета та завдання, основні поняття курсу.	9	2			7		10	2			8	
Тема 2. Традиційне та інноваційне викладання української мови та читання. Сучасні проблеми навчання української мови, породжені розвитком науки і техніки.	11		4		7		8				8	
Тема 3. Проблема формування мовнокомунікативної професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи у світлі інноваційних підходів. Креативність вчителя.	10	2			8		12	2			10	
Тема 4. Структура креативності як інтегрованої особистісної якості студентів педагогічних ВНЗ. Модель процесу створення педагогічної інновації.	8				8		10				10	
Тема 5. Класифікації педагогічних технологій. Інновації на заняттях з української мови та читання	10	2			8		10				10	

Тема 6. Класифікації за характером мети: інформаційно-діяльнісні технології, особистісно-орієнтовані, творчорозвивальні, технології саморозвитку, технології виховання. За способом навчання: технології інтенсивного навчання, випереджувального навчання, технології диференційованого навчання, проектна технологія, дослідницька технологія, індивідуалізація навчання, технологія співпраці, ігрові технології, технології інтерактивного, технології інтегрованого навчання, тренінгові технології.	8		4		4		8				8	
Разом за модулем 1	56	6	8		42		58	2	2		54	
Модуль 2. Мультимедійні та інтерактивні технології навчання української мови та літературного читання. Застосування технологій інтегрованого та проектного навчання на уроках української мови та читання в початковій школі. Дослідницькі та ігрові технології навчання на уроках української мови та літературного читання												
Тема 7. Застосування мультимедійних технологій навчання на заняттях з рідної мови і читання.	4	2			2		6	2			4	
Тема 8. Місце мультимедійних технологій на уроці як в колективній, так і в самостійній роботі учнів.	4		2		2		4				4	
Тема 9. Дидактичні завдання та особливості уроків з мультимедійним супроводом. Методика організації роботи учнів на уроці з використанням комп'ютерів.	4		2		2		4				4	
Тема 10. Інтерактивні технології роботи з української мови та літературного читання. Методики роботи в малих групах та з усім класом.	4	2			2		6		2		4	

Тема 11. Визначення інтерактивних технологій. Принципи інтерактивної роботи.	4		2		2		4			4	
Тема 12. Технології інтегрованого навчання.	4	2			2		4			4	
Тема 13. Дидактичні вимоги до уроку з використанням міжпредметних зв'язків. Напрями здійснення інтеграції	6		4		2		4			4	
Тема 14. Проєктне навчання української мови та читання у початковій школі.	4	2			2		6		2	4	
Тема 15. Проєктні технології навчання як складові особистісно-зорієнтованих та розвивальних загальнопедагогічних систем. Класифікація учнівських проєктів.	4		2		2		3			3	
Тема 16. Дослідницькі технології в контексті початкової шкільної мовної освіти: поняття, мета і завдання, етапи застосування на уроках рідної мови та читання.	4	2			2		5		2	3	
Тема 17. Дослідницька діяльність учнів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі. Етапи застосування дослідницької технології на уроках рідної мови та читання в початковій школі.	6		4		2		4			4	
Тема 18. Ігрові технології навчання рідної мови та читання в початкових класах.	4	2			2		4			4	
Тема 19. Гра як феномен дитинства. Функції гри. Наукові дослідження можливостей використання гри на уроках мовно-літературної освітньої галузі	8		4		4		4			4	

Тема 20. Створення конспектів уроків української мови та читання з використанням інноваційних технологій навчання.	4				4		4				4	
Разом за модулем 2	64	12	20		32		62	2	6	-	54	-
Усього годин	120	18	28	-	74		120	4	8	-	108	-

**Модуль 1. Педагогічні технології та технології навчання у світлі
формування мовнокомунікативної професійної компетентності
майбутнього вчителя початкових класів**

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 1, 2

ТЕМА. Традиційне та інноваційне викладання української мови та читання. Сучасні проблеми навчання української мови, породжені розвитком науки і техніки.

Мета: поглибити знання студентів про традиції та інноваційні технології викладання в освітньому процесі в початкових класах, про зв'язки освітньої компоненти з педагогікою, психологією, фаховими методиками початкової освіти, методики наукових досліджень у методиках початкової освіти.

Професійна спрямованість: розкриття ролі та завдань курсу «Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі» в системі підготовки майбутніх вчителів початкових класів, розвиток умінь аналізу програм і підручників, роботи з довідковою літературою значною мірою сприятиме системному формуванню творчого вчителя, професійно готового успішно працювати в умовах Нової української школи.

Опорні поняття: традиційне навчання, методи і прийоми, інновації, інноваційні технології, компетенція, компетентність, міжпредметні зв'язки. педагогічна технологія, технологія навчання, зв'язне мовлення, мовнокомунікативна професійна компетенція, комунікативна ситуація, ситуативні завдання, інноваційний підхід.

План

1. Вступ. Основні поняття курсу: «педагогічна технологія»,

«технологія навчання», «інновація». Мета та основні завдання курсу.

2. Традиції і новаторство в навчанні. Традиційний і нетрадиційний урок.

3. Різноманітні форми нетрадиційних уроків: урок-дослідження, урок-казка, урок-подорож, урок-гра, урок-екскурсія.

Завдання для виконання

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.

2. Ознайомитися з програми 1-4 класів згідно з теоретичним і практичним матеріалом у підручниках з української мови та літературного читання.

3. Читання вголос і драматизація не лише розвивають мовлення і уяву, а й сприяють глибокому зануренню у світ літератури. Вони дозволяють учням не просто сприймати інформацію візуально, а активно взаємодіяти з текстом, відчувати емоції героїв, розвивати власну творчість.

Читання вголос – це класичний метод, який допомагає учням не просто бачити слова на папері, а чути їх звучання, відчувати інтонацію, темп мовлення, паузи, які передають емоції та настрій автора. Слухаючи вчителя або однокласника, учні засвоюють правильну вимову слів, інтонацію, наголоси, що сприяє розвитку їхньої мовної культури. Крім того, під час читання вголос учні запам'ятовують ключові моменти твору, образи героїв, що розвиває їхню пам'ять та збагачує словниковий запас.

Драматизація перетворює читання на захопливу гру. Втілюючись в образи літературних героїв, учні не просто читають текст, а проживають його. Це сприяє розвитку уяви, емпатії, а також комунікативних навичок. Діяльність у групі, взаємодія з іншими учасниками драматизації допомагає учням вчитися співпрацювати, висловлювати свої думки і почуття, а також розуміти інших людей.

Поєднання читання вголос і драматизації дозволяє досягти синергетичного ефекту. Коли учні спочатку чують, як звучить текст, а потім самі втілюють його в життя, вони глибше розуміють зміст твору,

запам'ятовують його ідею і персонажів. **Навести приклади традиційних та інноваційних методів і прийомів навчання, що використовуються на уроках рідної мови та літературного читання.**

4. Підготуйте виступ-презентацію на одну з тем: 1) «Навчальні зони в класі відповідно до вимог НУШ», 2) «Щоденні 5», («Щоденні 3»).

Поточні контрольні питання /завдання

1. Поміркуйте над тезою «Вивчення початкового курсу української мови комунікативно спрямоване». Як ви її розумієте?

2. У чому суть понять «інновація», «інноваційний підхід», «педагогічна технологія» та «технологія навчання»?

3. Пригадайте найпоширеніші вправи, спрямовані на вироблення навичок зв'язного мовлення в учнів початкових класів.

4. Суть понять «мовні уміння», «мовленнєві уміння», «комунікативні уміння», визначити зв'язок між ними.

5. Аналіз Типових освітніх програм для 1 – 4 класів, а також методичних розробок з теми.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

ТЕМА. Класифікації за характером мети: інформаційно-діяльнісні технології, особистісно-орієнтовані, творчо-розвивальні, технології саморозвитку, технології виховання. За способом навчання: технології інтенсивного навчання, випереджувального навчання, технології диференційованого навчання, проектна технологія, дослідницька технологія, індивідуалізація навчання, технологія співпраці, ігрові технології, технології інтерактивного, технології інтегрованого навчання, тренінгові технології.

Мета: Сформувати уявлення про класифікації технологій навчання за характером мети та за способом навчання, поглибити знання студентів про можливості застосування інноваційних технологій навчання в початковій школі.

Професійна спрямованість: з'ясування специфіки використання інноваційних технологій навчання в початковій школі, формування вміння складати конспекти уроків української мови та літературного читання допоможе у формуванні професійних навичок майбутніх учителів початкових класів.

Опорні поняття: технологія навчання, інноваційні технології, конструктивні вправи, метод навчання, прийом навчання, засіб навчання.

ПЛАН

1. Проблема формування мовнокомунікативної професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи у світлі інноваційних підходів.
2. Класифікації педагогічних технологій за характером мети.
3. Класифікації педагогічних технологій за способом навчання.
4. Поняття креативності вчителя. Структура креативності як особистісної якості майбутнього вчителя початкових класів.
5. Застосування інноваційних технологій навчання української мови в школі (педагогічних ЗВО).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.
2. Підготувати план-конспект уроку української мови в 3 (або 2) класі із використанням різних форм роботи з усім класом та програти фрагмент уроку.
3. Проаналізуйте поради для організації роботи з батьками. Які Ви б додали для правильної організації розвитку комунікативної та читацької компетентності молодших школярів?

Співпраця з батьками є невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу. Залучення батьків до життя класу, спільні проекти та заходи сприяють створенню єдиного освітнього простору і підвищенню ефективності навчання.

- *Підтримка. Батьки можуть надати додаткову підтримку своїм дітям у навчанні, допомагаючи їм з домашніми завданнями, створюючи сприятливі умови для навчання вдома.*
 - *Посилення мотивації. Коли батьки залучені до навчального процесу, дитина відчуває більшу відповідальність і мотивацію до навчання.*
 - *Розв'язання проблем. Спільними зусиллями вчитель і батьки можуть вирішувати різні проблеми, пов'язані з навчанням дитини.*
 - *Формування позитивного іміджу школи. Активна співпраця з батьками сприяє формуванню позитивного іміджу школи в очах громадськості.*
4. Підготуйте 2-3 фізкультхвилинки для зняття напруження (з м'язів рук, для очей, для вироблення навичок правильної постави).

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Засоби реалізації диференціації на різних етапах уроку української мови та читання.
2. Складання завдань учням початкової школи за рівнями складності (для сильних, середніх, слабких учнів).
3. Особистісно орієнтоване навчання як особлива модель системи навчання мовно-літературної освітньої галузі.
4. Структура уроків української мови (1 – 4 класи) за дидактичною метою.
5. Структура уроків літературного читання.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

Модульна робота складається з завдань трьох рівнів: репродуктивний, репродуктивно-продуктивний та творчий.

Виконуючи завдання першого, репродуктивного, рівня, магістранти мають виконати тестові завдання, де пропонуються варіанти відповідей, серед яких вони обирають один правильний. За виконання цього блоку завдань студент має можливість отримати максимальні 30 балів.

Для виконання завдання другого, репродуктивно-продуктивного, магістранти докладно розкривають теоретичне питання та мають можливість отримати максимальні 36 балів.

Для виконання завдання третього, творчого, рівня, здобувачі вищої освіти творчо застосовують практичні вміння та навички, зокрема, підготувати фрагменти уроків. В результаті виконання третього завдання студент отримує можливість додати до свого здобутку максимальні 34 бали.

Модуль 2. Мультимедійні та інтерактивні технології навчання української мови та літературного читання. Застосування технологій інтегрованого та проектного навчання на уроках української мови та читання в початковій школі. Дослідницькі та ігрові технології навчання на уроках української мови та літературного читання

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

ТЕМА. Місце мультимедійних технологій на уроці в колективній та самостійній роботі учнів

Мета: поглибити знання студентів про мультимедійні технології навчання та специфіку їх використання на уроках української мови та читання в початковій школі, про роль правильно обраних засобів у різні періоди навчання та можливості застосування у період навчання грамоти.

Професійна спрямованість: з'ясування специфіки використання мультимедійних технологій в початковій школі, формування вміння складати конспект уроку української мови та літературного читання допоможе у формуванні професійних умінь майбутніх учителів початкових класів.

Опорні поняття: мультимедійні технології, технологія навчання, засоби навчання, ТЗН, система, системність, принципи навчання, мультимедіа.

ПЛАН

1. Поняття мультимедійних технологій навчання.
2. Апаратні та програмні засоби навчання.

3. Засоби мультимедійного навчання: комп'ютерні тренажери, автоматизовані навчальні системи, навчальні фільми, мультимедіа-презентації, відео-демонстрації.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.
2. Підготуйте фрагмент уроку літературного читання з використанням мультимедійних технологій (етап пояснення нового матеріалу).
3. Підготувати презентацію уроку рідної мови на одну з граматичних тем.

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Сутність, принципи і правила мультимедійних технологій.
2. Зміст і організація мультимедійної технології.
3. У чому полягає специфіка уроку з використанням мультимедійних засобів?
4. Які ви знаєте технічні засоби навчання, які можна використовувати на уроках української мови та літературного читання?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

ТЕМА. Дидактичні завдання та особливості уроків з мультимедійним супроводом. Методика організації роботи учнів на уроці з використанням комп'ютерів

Мета: поглибити знання студентів про дидактичні завдання та особливості уроків з мультимедійним супроводом. Розкрити завдання кожного етапу підготовки вчителя до уроку, навчитися аналізувати уроки, особливості роботи над темами предметів «Українська мова» та «Літературне читання».

Професійна спрямованість: з'ясування структури уроків різних типів, залежно від дидактичної мети, особливостей роботи над темами, вироблення вміння та навички складання конспекту уроку, аналізу матеріалу підручників, уміння «програвати» перед аудиторією фрагменти уроку сприяє професійній підготовці майбутнього вчителя.

Опорні поняття: мета та завдання уроку, структура уроку, етапи підготовки вчителя до уроку.

ПЛАН

1. Основні дидактичні завдання уроків української мови та літературного читання з мультимедійним супроводом.
2. Особливості уроків української мови та літературного читання з використанням комп'ютерної техніки.
3. Особливості організації роботи учнів на уроках української мови та літературного читання з використанням комп'ютерів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану
2. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу, особливо на уроках мови та літератури, де вони значно активізують пізнавальну діяльність учнів. Завдяки ІКТ школярі отримують доступ до різноманітних джерел інформації, розвивають інформаційні та критичне мислення, створюють власні цифрові продукти, а також навчаються у власному темпі та співпрацюють з однолітками, що сприяє індивідуалізації, динамічності та розвитку соціальних навичок. Підготувати зразки конспектів уроків (з використанням навчально-методичних посібників та мультимедійних технологій).
3. Підготувати презентацію уроку з орфографії (етап пояснення нового матеріалу).

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Назвіть основні вимоги до проведення уроку з мультимедійними технологіями.
2. Наведіть приклади використання ІКТ на уроках української мови або літературного читання.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 7

ТЕМА. Визначення інтерактивних технологій. Принципи інтерактивної роботи

Мета: систематизувати знання студентів щодо інтерактивних технологій навчання на уроках, уміння класифікувати уроки; формувати вміння побудови структури уроку з використання інтерактивних технологій навчання, освоїти етапи роботи з проведення інтерактивної вправи, постановка фрагментів уроків.

Професійна спрямованість: формування у студентів умінь та навичок побудови структури уроку української мови та літературного читання з використанням інтерактивних технологій необхідні для практики роботи у школі.

Опорні поняття: етапи навчальної діяльності, технологія інтерактивного навчання, інтерактивна вправа, інтерактивні методи навчання, проксемічні засоби.

ПЛАН

1. Інтерактивні технології роботи на уроках української мови та літературного читання.
2. Методики роботи в парах та малих групах
3. Методики інтерактивної роботи з усім класом.
4. Інтерактивні вправи. Проксеміка.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.
2. Інтерактивні методи навчання, такі як дискусії, дебати та мозковий штурм, трансформують урок з пасивного засвоєння інформації на динамічний процес, де кожен учень активно висловлює думки, відстоює позицію та співпрацює. Ці методи розвивають критичне мислення, комунікативні навички, вміння аргументувати, переконувати та генерувати ідеї, що є ключовим для формування всебічно розвиненої особистості. Підготувати приклади інтерактивних вправ для уроку на одну з граматичних тем.

3. Індивідуалізація навчання є ще одним важливим аспектом сучасної освіти. Кожному учневі властиві певні індивідуальні особливості, інтереси та темпи навчання. Завдання вчителя – створити педагогічні умови, в яких здобувачі освіти зможуть реалізувати свій потенціал. Це передбачає використання різноманітних методів і прийомів навчання, а також створення індивідуальних траєкторій навчання. Підготувати приклади диференційованих завдань для уроку з орфографії (етап закріплення матеріалу та вироблення навичок правопису).

4. Розробити план-конспект уроку української мови в 3 (4) класі з використанням інтерактивних методів.

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Наведіть фрагменти уроків української мови з використанням інтерактивних технологій навчання (робота в групах і парах).

2. Застосування методик роботи в малих групах на уроках української мови та літературного читання. Наведіть приклади завдань для роботи в малих групах на уроках літературного читання.

3. Особливості інтерактивних фронтальних форм роботи на заняттях з рідної мови.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 8, 9

ТЕМА. Дидактичні вимоги до уроків української мови та літературного читання з використанням міжпредметних зв'язків. Напрями здійснення інтеграції

Мета: Розкрити специфіку використання інтеграції з урахуванням ступеня збігу матеріалу предмету «Українська мова» та «Літературне читання» з іншими предметами, що вивчаються в початковій школі.

Професійна спрямованість: з'ясування труднощів засвоєння матеріалу молодшими школярами через високий ступінь абстракції матеріалу, з'ясування шляхів подолання труднощів допоможе майбутнім вчителям навчитися правильно організовувати діяльність молодших школярів.

Опорні поняття: технологія інтегрованого навчання, інноваційні технології, вправа, метод навчання, засіб навчання, між предметні зв'язки, бінарний урок.

ПЛАН

1. Поняття інтеграції та інтегрованих технологій навчання.
2. Зміст і мета інтегрованого навчання в початковому курсі української мови.
3. Особливості використання міжпредметних зв'язків на уроках української мови в початковій школі.
4. Міжмистецькі зв'язки у процесі роботи над художнім твором на уроках читання.
5. Міжнаукові зв'язки на уроках мови.
6. Бінарний урок як вид нетрадиційного уроку.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.
2. Підготувати урок з використанням міжпредметних зв'язків (української мови або читання).
3. Підготуйте та проведіть етап уроку з перевірки домашнього завдання (усне опитування) уроку читання (або української мови).
4. Підготуйте 2-3 фізкультхвилинки для профілактики помилок.

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Інтегроване навчання: сучасний стан, проблеми та перспективи.
2. Засоби реалізації інтеграції на різних етапах уроку української мови та читання.
3. Зміст і структура інтегрованого уроку рідної мови в початковій школі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

ТЕМА. Проєктні технології навчання як складові особистісно-зорієнтованих та розвивальних загальнопедагогічних систем.

Класифікація учнівських проєктів

Мета: закріпити та поглибити знання здобувачів вищої освіти про проєктні технології навчання як складову особистісно-зорієнтованих та розвивальних педагогічних систем, поглибити знання майбутніх педагогів про методику впровадження учнівських проєктів.

Професійна спрямованість: усвідомити методику організації проєктного навчання в початковій школі.

Опорні поняття: проєктні технології, розвивальна педагогічна система, особистісно орієнтовані технології.

ПЛАН

1. Актуальність проєктних технологій навчання. Мета та завдання, етапи застосування проєктної технології.

2. Особливості застосування проєктних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи.

3. Формування навичок самостійної роботи молодших школярів засобами проєктних технологій.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.

2. Проєктна діяльність є ефективним інструментом для розвитку творчих здібностей та ключових компетентностей учнів, передбачаючи самостійну роботу над завданнями, що вимагають пошуку, аналізу, узагальнення інформації та її творчого застосування. Вчитель виступає наставником та консультантом, створюючи сприятливу атмосферу для творчості. Підготуйте усне повідомлення на тему «Вимоги застосування проєктної технології на уроках рідної мови в початковій школі».

3. Підготуйте урок з розвитку зв'язного мовлення із застосуванням проектної технології.

4. Запропонуйте теми для мовних або літературних досліджень учнів початкової школи.

5. Підготуйте і проведіть «Ранкову зустріч».

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Охарактеризуйте види пошукових завдань дослідницької технології навчання рідної мови.

2. Сутність, принципи і правила проектної технології.

3. Зміст і організація технології проекту.

4. Педагогічні умови застосування проектної технології в сучасних навчальних закладах.

5. Критерії оцінювання навчальних проєктів.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 11, 12

ТЕМА. Дослідницька діяльність учнів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі. Етапи застосування дослідницької технології на уроках рідної мови та читання в початковій школі

Мета: засвоєння понять дослідницької технології у Новій українській школі, вимог щодо її здійснення, формування в магістрантів умінь організації дослідницької діяльності молодших школярів.

Професійна спрямованість: ознайомлення з особливостями організацій дослідницької діяльності учнів та формування умінь побудови занять з елементами дослідництва молодших школярів є складовою методичної компетентності майбутніх педагогів початкової школи.

Опорні поняття: дослідницька технологія, мовленнєва діяльність, текст, спостереження, структура уроку.

ПЛАН

1. Створення мнемічних опор у роботі над текстом.

2. Завдання на роботу студентів з медіатекстами на заняттях з української мови.

3. Особливості застосування дослідницької технології на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.

2. Підготуйте усне повідомлення на тему «Вимоги застосування дослідницької технології на уроках рідної мови в початковій школі».

3. Проаналізуйте методичну розробку уроку літературного читання

Урок літературного читання в 4 класі

Тема: Узагальнення та систематизація знань

Мета: Розкрити красу рідної мови, розвинути творчий потенціал та комунікативні навички учнів. Формувати відповідальне ставлення до колективної роботи.

Тип уроку: Урок-змагання «Брейн-ринг» (повторювально-узагальнюючий).

Хід уроку

I. Організаційний момент. Привітання та представлення теми й мети (5-7 хв)

Ведуча: Доброго дня, мої юні ерудити та справжні поціновувачі рідного слова! Сьогодні ми з вами проведемо не просто урок, а справжнє інтелектуальне змагання, адже його Тема – це Закріплення вивченого, а точніше, Узагальнення та систематизація знань. Ми будемо не лише пригадувати вже знайоме, а й відкривати для себе нові грані нашої прекрасної мови. Ми повторимо, закріпимо, узагальнимо та систематизуємо ваші знання, уміння і навички з вивченої теми, підвищимо інтерес до предмета читання, активізуємо вашу діяльність та стимулюватимемо різні види спілкування, розвиваючи наше мовлення. Приготуйтеся, адже у грі беруть участь дві чудові

команди, які вже готові показати свої знання: це – «Ризиковані кролики» та «Злі ботаніки»! Привітайте їх оплесками!

II. Пояснення правил гри (3-5 хв)

А тепер – правила гри. На обговорення кожного запитання командам надається 1 хвилина. Час пішов, як тільки я озвучу питання! Якщо та команда, яка відповідає першою, помиляється, суперник має право протягом 20 секунд знайти і дати правильну відповідь. Але якщо жодна з команд не зможе розв'язати питання, воно не зникає, а переноситься на наступний бій, і тоді у наступному раунді розігруватиметься вже 2 очки, і так далі – ціна питання зростатиме! Є і бонусне правило: якщо команда дає правильну відповідь без жодного обговорення, тобто миттєво, вона отримує додатково одну хвилину часу на обговорення наступного питання. Це заохочує швидкість мислення! Про готовність команди до відповіді сигналізує капітан і саме він призначає гравця, який відповідатиме, або ж відповідає сам. І пам'ятайте, шановні вболівальники та гравці: у разі підказки з залу відповідь не зараховується. А якщо хтось відповідає до дозволу ведучого, право на відповідь отримує та команда, що не порушила правила. Бажаю всім успіху, натхнення та справедливої боротьби! Нехай переможе найсильніший, найрозумніший і найспритніший!

III. Основна частина: Проведення гри (30-35 хв)

Що ж, команди готові? Наші знавці слова, «Ризиковані кролики» та «Злі ботаніки», на старт! Ми щойно ознайомилися з правилами нашої інтелектуальної битви, і тепер настав час розпочати її.

Перше наше завдання, яке відкриває сьогоднішній «Брейн-ринг», має назву «Скарби слова»!

1. Завдання «Скарби слова».

Ведуча: Як ви вже знаєте, українська мова надзвичайно багата на народну мудрість, і прислів'я – це справжні її перлини. Ваше завдання полягає в тому, щоб скласти прислів'я з їх частин.

Початок прислів'я	Закінчення прислів'я
1) Будеш книги читати –	а) що небо без зірок.
2) Де розумом не дійду,	б) з добром дружити.
3) Життя без книжок –	в) будеш все знати.
4) З книгою жити –	г) книгою треба дорожити.
5) Здавна кожну хвилину	г) то в книжці знайду.
6) Інший очима по книжці водить,	д) книга виховує людину.
7) Книга вчить жити,	е) а розум у нього стороною ходить.

Ведуча: Увага, час на обговорення – 1 хвилина! Почали!

(Ведуча запускає таймер на 1 хвилину)

2. Завдання «Літературний детектив»

Ведуча: Наше друге завдання називається «Літературний детектив»!

Завдання – прочитати текст і відшукати у ньому заховані назви відомих вам творів. коли будете готові озвучити знайдені назви, капітан сигналізує, і ми слухаємо вашу відповідь. Ось наш текст, повний літературних загадок.

Наступає осінь. Кошеня, що сиділо на вікні, спостерігало, як Зозуля й Півень сперечалися за останню крихту хліба. Раптом подув сильний вітер, і за вікном прогрімів грім. Здавалося, навіть мати виглядала стурбованою. Це було дивно, адже вона завжди казала, що все починається з малого.

У цей час у своїй кімнаті хлопчик Івасик перечитував улюблену книгу про життя в джунглях. Особливо його захоплювала історія, коли Мауглі йде до людей. Він уявляв себе таким же сміливим. А потім він згадав про одну дуже хитру героїню, про яку читав раніше – здається, її називали Лисичка-комерсантка. Івасик подумав: «Напевно, вона б точно знала, хто вона?»

Раптом у двері постукали. Івасик завмер. Він пригадав слова зі своєї нової книжки, яку йому нещодавно читала бабуся: «Обережно, Незнайомець!»

Заховані назви творів, які потрібно знайти: «Зозуля й Півень», «Грім», «Мати», «Що починається з малого?», «Мауглі йде до людей», «Лисичка-комерсантка», «Хто вона?», «Обережно, Незнайомець!».

Ведуча: Молодці, команди! Ваші знання народної мудрості вражають, і ви знову довели, що справжні інтелектуали! А тепер, увага! Перед нами нове випробування, яке перевірить, наскільки добре ви орієнтуєтесь у світі літератури, який ми з вами так старанно досліджуємо.

3. Завдання «Літературні асоціації»

Ведуча: Наступне наше завдання має назву – «Літературні асоціації»!

Ваше завдання – якомога швидше натиснути на кнопку, якщо ви знаєте, до якого твору зі списку, що ми вивчали, вони відносяться. За кожну правильну асоціацію ваша команда отримує 2 бали! Це шанс швидко набрати очки, тож будьте уважні і не соромтеся демонструвати свої знання!

Готові? Тоді починаємо наш літературний квест!

1) «Заздрість і наклепи, базарний гамір...» (*Відповідь: Леонід Глібов. «Зозуля й Півень»*)

2) «Вовчєня, джунґлі, людська сім'я...» (*Відповідь: Джозєф Рєдьярд Кіплінґ. «Мауглі йде до людєй»*)

3) «Підприємлива, але хитра, обман і довіра...» (*Відповідь: Галина Гузовська-Корицька. «Лисичка-комерсантка»*)

4) «Обережність, невідомий, важливі правила...» (*Відповідь: Світлана Конощук. «Обережно, Незнайомець!»*)

5) «Пробудження, перші квіти, сонце...» (*Відповідь: Вадим Скомаровський. «З чого починається весна»*)

6) «Загадка, кмітливість, відгадування...» (*Відповідь: Леонід Глібов. «Хто вона?»*)

7) «Сильний дощ, блискавки, гучний звук...» (*Відповідь: Микола Вінграновський. «Грім»*)

8) «Ласкаві руки, колискова, рідний дім...» (*Відповідь: Дмитро Павличко. «Мати»*)

9) «Маленький початок, велика справа, ріст...» (*Відповідь: Федір Петрів. «Що починається з малого?»*)

Фізкультхвилинка

Ведуча: Браво, команди! Ви справжні майстри літературних асоціацій! Ви попрацювали на повну! Встаємо зі своїх місць, проведемо «Руханку ерудита»!
(Вмикається відео)

4. Завдання «Загадковий уривок»

Ведуча: Молодці, команди! «Літературні асоціації» ви розгадали блискуче, і це доводить, що ви уважно читаете і добре пам'ятаєте вивчені твори. Наше наступне завдання – «Загадковий уривок».

Будьте дуже уважні, адже я зачитуватиму лише кілька рядочків. Це може бути початок, середина або кінець твору. Ваше завдання – якомога швидше впізнати, з якого саме твору ці рядки. За кожну правильно впізнану назву твору ваша команда отримує 3 бали. Не забувайте називати повну назву.

1. «Спостерігаючи, як мешканці господарство ведуть, вирішила проворна Лисиця й собі комерцією зайнятися» (*Лисичка-комерсантка*)

2. «Ти неодмінно маєш розказувати батькам про такі листи. Неодмінно! Незнайомець випитує в тебе особисту інформацію, щоб завдати шкоди» (*Обережно, Незнайомець!*)

3. «Більша частина Зграї заволодала:

- Людина! Людина! Що спільного між нами і Людиною? Нехай іде до своїх!

- І підбурить проти нас усіх селян?» (*Мауглі йде до людей*)

4. «А тільки замовчиш або куди летиш, занеє серденько, неначе на чужині...

Їстоньки не їм, і питоньки не п'ю, та виглядаю все Зозуленьку мою» (*Зозуля й Півень*)

5. «Похилились квітки, посумніли, замклись; шуря-буря пройшла, - вони знов піднялись» (*Дивувалась зима...*)

5. Завдання «Літературна галерея»

Ведуча: Чудово, команди! Ви дійсно майстри «Миттєвого впізнавання»! Ваша літературна пам'ять вражає! Наступне наше завдання називається «Літературна галерея»!

Це завдання вимагає вашої уважності та знання авторів. Ваше завдання як для справжніх поціновувачів літератури, – поєднати кожного автора з його відповідним твором. Не забувайте чітко називати і автора, і твір.

Автор	Твір
1. Леонід Глібов	а) «Лисичка-комерсантка»
2. Джозеф Редьярд Кіплінг	б) «З чого починається весна»
3. Галина Гузовська-Корицька	в) «Дощик...»
4. Світлана Конощук	г) «Хто вона?»
5. Вадим Скомаровський	г) «Зозуля й Півень»
6. Анатолій Камінчук	д) «Мати»
7. Микола Вінграновський	е) «Грім»
8. Андрій Малишко	є) «Обережно, Незнайомець!» (П'єска-казка)
9. Дмитро Павличко	ж) «Мауглі йде до людей»
10. Федір Петрів	з) «Лічилка»

Ведуча: Увага, час на виконання цього завдання – 1 хвилина! Почали!»

(Ведуча запускає таймер на 1 хвилину.)

Пальчикова гімнастика.

6. Завдання «Казковий Ерудит».

Ведуча: Молодці, команди! Ваші знання літературних творів і авторів просто вражають! А тепер – час для справжніх мовних майстрів. Наше наступне завдання – «Казковий Ерудит»!

Це випробування для тих, хто вміє не тільки читати, а й «збирати» слова з розкиданих частинок. Зараз кожна команда отримає картку, на якій написаний текст про казку. Але цей текст – особливий, він деформований. У ньому слова переплутані. Необхідно розшифрувати цей таємничий текст, правильно скласти слова зі складів і прочитати його без помилок, якнайшвидше!

Команда, яка першою і найточніше прочитає правильний текст, отримає 3 бали! Це завдання на швидкість реакції та кмітливість, тож не гайте часу!

Капітани, будьте готові сигналізувати про готовність команди.

Отримайте свої картки! Увага, час на розшифровку – 1 хвилину! Почали!

бийЛю ужедр! гаКни - ец вдапра, аця васкривід анм нийдив вітс. наВо ждизав є їмтво гомдру, оц чаєнав стідрому тяжит. зкиКа і анняповід – ец внічарі мкибра од михдоневі мницьтає. ючиЧита, ит ешмож тиста оємгер оєїсв ріїсто. жоТ ен йаг усач , нипоч атичит однісьог!

(Любий друже! Книга – це правда, яка відкриває нам дивний світ. Вона завжди є твоїм другом, що навчає мудрості життя. Казки і оповідання – це чарівні брамки до невідомих таємниць. Читаючи, ти можеш стати героєм своєї історії. Тож не гай часу, почни читати сьогодні!)

7. Завдання «Книжкова майстерня»

Ведуча: Браво, команди! Ви справжні «Казкові ерудити» і показали глибокі знання народних казок! А тепер – час розкрити ваші творчі таланти. Наше останнє, але дуже важливе завдання, називається «Книжкова майстерня».

Уявіть себе справжніми художниками-дизайнерами! Ваше завдання – оформити обкладинку для підручника «Літературне читання». Ви ж знаєте, яка важлива обкладинка для книги – вона має приваблювати, інтригувати і водночас передавати зміст!

Подумайте, що б ви хотіли бачити на обкладинці книги, яка навчає нас любові до читання? Які елементи, кольори, символи найкраще відображали б суть предмету «Літературне читання»? Звісно, на обкладинці має бути назва книги. Ви можете використовувати олівці, фломастери, які я вам зараз роздам.

Пам'ятайте, за найоригінальнішу, найпродуманішу та найяскравішу обкладинку ваша команда отримає 4 бали! Коли ви будете готові, капітан сигналізує, і ви представите свій шедевр. *(Вчитель роздає командам аркуші паперу та кольорові олівці/фломастери і запускає таймер на 5 хвилин.)*

IV. Підбиття підсумків (5-7 хв).

Ведуча: Час нашої літературної битви підійшов до завершення. Ви щойно продемонстрували неймовірні знання, кмітливість, швидкість і справжню командну роботу. Це було дуже захопливо! А тепер прошу наше шановне журі оголосити остаточні результати.

Отже, за результатами всіх наших захопливих завдань, ми маємо такі підсумки:

Команда «Ризиковані кролики» набрала... *[кількість балів]* балів!

А команда «Злі ботаніки» набрала... *[кількість балів]* балів!

І переможцем сьогоднішнього «Брейн-рингу» стає команда... *[Оголошує команду-переможця]* Мої вітання переможцям! Ваші зусилля заслуговують на щирі оплески!

Сьогоднішній урок довів, що читання – це не лише цікаво, а й захопливо! Ви показали, як багато ви знаєте про українську мову, про наших авторів та їхні чудові твори.

4. Ознайомтесь з порадами молодих вчителів та запропонуйте однокласникам власні нароби щодо організації формуального оцінювання діяльності учнів.

Для врегулювання поведінки та активності дітей на уроці можна використовувати «Смайликове віяло». Це набір смайликів.

1. *Смайлик із закоханими очима - такі очі вчителя, який бачить дітей, які готові вчитися, слухати, залюбки виконують завдання в групі, парах тощо.*

2. *Смайлик «Все добре» (посмішка).*

3. *«Сумний смайлик» через те, що діти неухважні, порушують правила тиші або не виконують завдання*

4. *«Суворий смайлик» - використовується рідко, проте він теж може бути в арсеналі вчителя.*

5. Доберіть 2-3 Вправи для усунення помилок в написанні окремих літер, їх з'єднань.

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Охарактеризуйте види пошукових завдань дослідницької технології навчання рідної мови.

2. Окресліть етапи лінгводидактичних (лінгвістичних) досліджень.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 13

ТЕМА. Гра як феномен дитинства. Функції гри. Наукові дослідження можливостей використання гри на уроках мовно-літературної освітньої галузі

Мета: розкрити методику впровадження ігрових технологій на уроках української мови та літературного читання, дати студентам знання про особливості нетрадиційних уроків, у тому числі з використанням ігрових технологій; формування умінь складання конспектів уроків української мови та літературного читання різних типів.

Професійна спрямованість: знаходження засобів подолання труднощів і розвитку абстрактного мислення дітей шляхом використання ігрових технологій, формування вмінь та навичок складання конспекту уроку, постановки фрагментів уроків в аудиторії сприяють формуванню педагогічної та методичної компетентностей майбутніх педагогів початкової школи.

Опорні поняття: ігрові методи та прийоми, пізнавальна діяльність учнів, активність на уроці.

ПЛАН

1. Особливості застосування ігрової технології на уроках рідної мови та літературного читання в початковій школі.
2. Наукове обґрунтування застосування гри на уроках української мови.
3. Застосування ігрових технологій на заняттях з української мови. Різновиди лінгвістичних ігор.
4. Етапи проведення педагогічної лінгвістичної гри.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вивчити теоретичний матеріал відповідно до плану.
2. Підготуйте усне повідомлення на тему "Вимоги застосування ігрової технології на уроках рідної мови в початковій школі».
3. Розробити урок рідної мови або літературного читання з використанням ігрових технологій.

4. Організація лінгвістичної гри.
5. Проаналізуйте з погляду доцільності використання на уроці таку гру.

Рухлива гра «Колобок»

Спочатку треба обрати поле для гри і визначити місце для кожного персонажа, а саме: Вовчик, Зайчик, Ведмедик, Лисичка та інші учасники гри Колобки. Розподіляємо серед учасників гри ролі за допомогою лічилок або жеребкування. Далі вчитель визначає місце на майданчику і говорить, що це хатинка Колобків. Далі можна колом визначити «хатинки» Зайчика, Вовчика, Ведмедика, Лисички. Всі учасники гри повинні стати по хатинках, тобто своїх місцях. По середині залишається вільне місце для гри. Починаємо гру з того, що колобочки виходять зі своїх «хатинок» і починають довільно гратися під віршик, який оголошує вчитель або інший ведучий:

*В лісі колобки гуляють,
ходять,бігають, стрибають,
комариків відганяють.
Колобки, тікайте:
Зайчик за деревом, поспішайте!*

В цей час Зайчик вибігає і починає ловити когось із колобків, тим часом вони тікають у свої «будиночки». Далі говоримо : «Вовчик за деревом, поспішайте!», «Лисичка за деревом, поспішайте!», «Ведмедик за деревом, поспішайте!» і так далі. Колобочки, яких спіймали, поки виходять із гри. Гра триває, поки не переловлять усіх колобків. Далі знову проводиться жеребкування, гра продовжується. Гру можна доповнювати, інтерпретувати по-своєму.

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Значний інтерес до ігрової діяльності – це природна особливість молодших школярів. Тому використання ігрових методів на уроці не тільки робить навчання цікавим, але й сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Ігри допомагають розвивати уяву, логічне мислення, пам'ять та інші пізнавальні

процеси. Охарактеризуйте види завдань із використанням ігрової технології навчання рідної мови та літературного читання.

2. Окресліть етапи лінгвістичної гри.

3. Доберіть та проведіть 2-3 дидактичні гри з української мови та літературного читання.

4. Поняття ігрових технологій навчання рідної мови.

5. Лінгвістичні ігри. Рольові ігри.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14

Модульна контрольна робота № 2

Мета: Узагальнити, перевірити та оцінити знання, уміння та навички здобувачів освіти з освітньої компоненти

Запитання та завдання для самоаналізу і самоперевірки

1. Дайте визначення понять «інноваційні технології» та «інтерактивні технології»?

2. У чому полягає особливість методик роботи в малих і великих групах на уроках української мови в початковій школі.

3. Які Ви знаєте особливості проведення уроку мовно-літературної освітньої галузі з використанням мультимедійних технологій?

4. Підготуйте презентацію до уроку української мови з вивчення орфографічного правила

5. Назвіть основні вимоги до проведення уроку із застосуванням інтегрованого навчання

6. Підготуйте конспект уроку української мови або читання з використанням міжпредметних зв'язків.

7. Назвіть приклади фронтальних форм роботи на уроках рідної мови.

8. Назвіть основні вимоги до проведення уроку з використанням проектних технологій.

9. Зміст і організація розвивального навчання.

10. Вимоги до особистостей педагога і учня. Розподіл ролей і функцій.

11. Педагогічні умови застосування розвивального навчання в сучасних навчальних закладах.
12. Диференційовані завдання на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі.
13. Види пошукових завдань дослідницької технології навчання рідної мови як засіб впровадження диференційованого підходу у навчанні українській мові.
14. Використання ігрових технологій на уроках мовно-літературної освітньої галузі.
15. Ознайомлення з методичними розробками уроків розвитку зв'язного мовлення. Створення конспекту уроку зв'язного мовлення із застосуванням сучасних технологій.
16. Підготувати конспект уроку з вивчення фонетики або граматики з використанням інноваційних технологій.

Список використаних джерел та літератури

Основна:

1. Гін А. О. Прийоми педагогічної техніки: Свобода вибору. Діяльність. Зворотний зв'язок. Ідеальність: посібник для вчителя.. 13-е видання. Харків : Вид. група «Основа», 2015.
2. Олена Гордієнко. Риторична компетентність студентів закладів вищої освіти в контексті акмеологічного підходу. *Самоактуалізація викладача-філолога: акмеологічний аспект професійно-педагогічної діяльності* : монографія : кол. авторів (К. Климова, А. Плечко, Д. Куриленко, О. Вознюк, Н. Щерба, О. Гордієнко, Л. Шевцова) / за ред. К. Климової. Житомир: Вид-во Поліського національного університету. 2022. 220 с. С. 70 – 98.
3. Гордієнко О.А. Тестові завдання для самоконтролю з оволодіння студентами закладів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» освітньою

компонентою «Інноваційні технології навчання української мови»: методичні матеріали / О. Гордієнко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім.І.Франка. 2022. 71 с.

4. Денисюк М. А. Використання інтерактивних технологій у процесі вивчення літературних творів на уроках читання. *Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів на засадах компетентнісного підходу : досвід, реалії, перспективи* : збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (29 листопада 2022 року) / за заг. ред. І. Голубовської. Житомир, 2023. 196 с. С.72 – 75.

5. Каніщенко А. П. Лекційно-практичний курс із дисципліни «Методика навчання української мови в початковій школі» : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2016 . Кн. 2 : Розділи: «Методика навчання грамоти», «Методика літературного читання». 255 с.

6. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навчально-методичний посібник. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с

7.. Сучасні підходи до методології лінгвістичних і лінгводидактичних досліджень : монографія / Л. О. Артеменко та ін. ; під ред. Т. М. Тимошенкова. Харків : НУА, 2021. 133 с.

8.Типові освітні програми для закл. Загальної середньої освіти: 1-2 класи. Київ: Т Д «ОСВІТА- ЦЕНТР», 2018. 240 с.

9.Типова освітня програма для закл. заг. серед. освіти, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. 3-4 класи / Уклад. А.В. Лотоцька. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 144 с.

Додаткова:

1.Актуальні проблеми формування риторичної особистості вчителя в україномовному просторі: збірник наукових праць (за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 23 квітня 2015 р.) / За ред. проф. К.Я.Климової. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2015. 220 с.

2. Анісімова Г. О., Нікулочкіна О. В. Сучасний урок у початковій школі: традиції та інновації. Вид. 2-ге, без змін. Тернопіль: Мандрівець. 2014. 104 с.

3. Гордієнко О. А. Загальні проблеми організації театральнo-гурткової роботи в умовах Нової української школи. *Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів на засадах компетентнісного підходу : досвід, реалії, перспективи* : збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (29 листопада 2022 року) / за заг. ред. І. Голубовської. Житомир, 2023. 196 с. С. 60 – 63.

4. Гордієнко О.А. Розвивальна спрямованість уроків вивчення будови слова в початкових класах. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. Психолго-педагогічні науки. № 3. 2014. С. 151 – 155.

5. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. 2-ге вид. Харків: Вид. група «Основа», 2012. 176 с.

6. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посібник / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: АПН, 2002.

7. Лисенко Г.О. З досвіду проведення інтегрованих уроків. *Бібліотечка вчителя початкової школи*. 2000. № 11-12. С.23.

8. Лукашук І. В. Зацікавлення учнів на уроках читання засобами інтерактивних технологій. *Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів на засадах компетентнісного підходу : досвід, реалії, перспективи* : збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (29 листопада 2022 року) / за заг. ред. І. Голубовської. Житомир, 2023. 196 с. С. 81 – 84.

9. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів : навчально-методичний посібник. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.

10. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології. Київ, 2000. 368 с.

11. Освітні технології: Навч.метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К. 2001. 256 с.
12. Педагогічний словник / За ред. М.Д. Ярмаченка. Київ: Педагогічна думка, 2001. 514 с.
13. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: Навчальний посібник. За заг. ред. С.П. Бондар. Рівне: Тетіс, 2003. 200с.
14. Перспективні освітні технології: Наук.-метод. Посібник. За ред. Г.С. Сазоненко. Київ: Гопак, 2000. 560 с.
15. Саган О. Інтерактивні методи навчання як засіб формування навчальних умінь молодших школярів. *Початкова школа*. 2002. № 3.
16. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. посібник . О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. Київ: А.С.К., 2004.